

6-200
Belügyminiszter elvtárs 30 sz.parancsa.

A társadalmi tulajdon védelméről eddig kiadott utasítások
parancsok szabályozása.

Nine lot

4.2. II. 1

6-200/30/1957 30/1957 (VII 15) BK/100

BELÜGYMINISZTERIUM

6-200/1957.

Szigoruan titkos!

MINISZTERIUM MEGSZÜNTETÉSE
1955. évi LXV. tv. 28. §-a
figyelemmel

277

FK: 10-455/40 91

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERÉNEK

30 számú

P A R A N C S A

Budapest, 1957. július 15.-én.

A társadalmi tulajdon védelméről 1955-től október 23-ig több miniszteri és miniszterhelyettesi parancs és utasítás rendelkezett. A társadalmi tulajdon védelmének egy-egy rész kérdésével foglalkoztak a miniszter 1955 24-es, 25-ös, 62-es parancsai, az 1955 évi 5 sz. utasítása, 1956 évi 69 számú parancsa és az 1955 évi 18 számú miniszterhelyettesi utasítás.

Ezek a rendelkezések nem szabályozták egységesen a társadalmi tulajdon védelmének irányítását, ezért több esetben az egymástól eltérő rendelkezések bizonytalanságot eredményeztek és nem szabták meg a társ. tul. védelmének főfeladatát.

Az októberi ellenforradalom a népgazdaságnak súlyos károkat okozott. Súlyos károk keletkeztek a társadalmi tulajdonban egyrészt az ellenforradalmi események alatt, másrészt az azt követő hónapokban.

A Belügyminisztérium vezetői értekezlete megtárgyalta a társadalmi tulajdon védelmének kérdéseit és az alábbiakat állapította meg:

Az ellenforradalmár és bűnöző elemek az ellenforradalom fegyveres leverése után támadásaikat nagymértékben a társadalmi tulajdon ellen irányítják és gazdasági vonalon törekednek kárt okozni Népköztársaságunknak.

A bűnöző elemek kihasználva az állami fegyelem időleges lazulását, a párt, állami és társadalmi ellenőrzés gyengülését, a rendőri szervek erélytelenségét, fokozták aktivitásukat. Mindezek nyomán a bűnözés a szocialista ipar, a mezőgazdaság és a kereskedelem terén egyaránt nagymértékű.

A legjellemzőbb és leggyakrabban előforduló büncselekmény a társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett szervezett lopás. Jelentős károkat okoztak az igen széles körben elterjedt erdei falopások.

A gazdasági életben bekövetkezett nehézségek, az egyes területeken jelentkező hiánycikkek felbőszítették az üzérkedést. Elősegítette ezt állami és gazdasági életünk igen sok területén megnyilvánuló korrupció is. Az üzemi, kereskedelmi lopások, sik-

kasztások következtében piacra kerülő anyagok és eszközök, de egyes ruházati anyagok, építkezési eszközök, mezőgazdasági kisgépek, motorok, arany és valuta a fő tárgyai az üzérkedésnek. A nagyszámu disszidálás, majd a kivándorlás nem kellő ellenőrzés forintban és értékben a nemzeti vagyon jelentős hányadát juttatta külföldre. Erősen felélénkült a forintkijárlás sokféle formában.

Mindezek a jelenségek a társadalmi tulajdon védelmének nagymértékű fokozását kívánták volna meg. Ugyanakkor a rendőri szervek munkája nem éri el az ellenforradalom előtti színvonalat sem.

A rendőrség eredményes munkát vezetett a nyílt fosztogatások megakadályozása, a széthurcolt értékek összeszedése terén. A szervezett fosztogatások, lopások, sikkasztások nagy része azonban felderítetlen maradt, annak ellenére, hogy kezdeti eredmények már ezen a téren is tapasztalhatók.

A fennálló hibák a következő alapvető okokra vezethetők vissza.

- az ORFK. irányító tevékenysége nem eléggé határozott és egységes. Ennek következtében a munka ötletszerű, elaprózott;
- a hálózati operatív munka gyenge, az ügynökség szervezése lassú, irányításuk nevelésük nem áll megfelelő színvonalon;
- a bűncselekmények feldolgozása sok esetben szakszerűtlen;
- nem megfelelő a rendőrség, valamint más állami szervek közötti együttműködés;
- hiányos a BM. szervek között a megfelelő kapcsolat, még laza az együttműködés.

A fennálló hiányosságok megszüntetése érdekében:

m e g p a r a n c s o l o m:

- 1./ A rendőri munka középpontjába a társadalmi tulajdont veszélyeztető bűnözés elleni következetes harcot kell állítani. Ennek érdekében elsősorban megfelelő hálózatot kell kiépíteni. Hálózattal kell biztosítani, valamennyi jelentősebb objektumot, függetlenül attól, hogy milyen termékeket gyártanak.

Hálózatot kell szervezni, vagy a meglévő hálózatot meg kell erősíteni.

- a./ A közszükségleti cikkeket gyártó és a közellátást szolgáló ipari objektumokban, különös tekintettel az élelmiszer, bőr és textiliparra,
- b./ az építővállalatokban,
- c./ a kereskedelem vonalán, különösen az anyag és pénzkezeléssel megbízott személyek ellenőrzésére.

- d./ az állami felvásárló apparátusban,
- e./ a közlekedés, elsősorban a vasut és tehergépkocsiszállító vállalatok, hajózás vonalán,
- f./ szokásos üzérek, felvásárlók, orgazdák, csempészek eddigi rendőri intézkedések nyomán ismert egyéb társadalmi tulajdonra veszélyes elemek vonalán,
- 2./ A feladatok pontos meghatározása és az egyéni felelősség érvényesítése érdekében az egyes objektumok biztosítását szerenként az alábbi alapelvek szerint kell meghatározni:
- ORFK. társadalom tulajdonvédelmi osztálya biztosítja a nemzetgazdaság irányítását és ellenőrzését végző gazdasági minisztériumokat és országos szerveket.
 - A Budapesti Főkapitányság és megyei rendőrfőkapitányságok biztosítják azokat a gazdasági szerveket és hivatalokat, melyek főfeladata és hatásköre az igazgatási terület egészére kiterjed, továbbá a területükön lévő országos jelentőségű objektumokat. Pl. Borsod megyei kapitányság, Lenin Közháztati Művek, Baranya - megyei kapitányság: uránércbánya, stb.,
 - a városi, kerületi és járási kapitányságok területükön lévő gazdasági szerveket és objektumokat biztosítják, melyek helyi jellegűek és nem tartoznak a megye, vagy felsőbb szerv hatáskörébe.
- Elhatárolás - Bizalmi elhatárolás*
- Az objektumok biztosításának elhatárolásával párhuzamosan aug. 1-ig meg kell határozni azoknak a bűncselekményeknek a felderítéséért való felelősséget, melyek nem zárt objektumokban, hanem szabad területeken /üzérkedés, felvásárlás, értékesítés, arany, valuta rejtegetés, csempészség, stb./ folyik.
- 3./ A hálózatépítés során csak olyan ügynököket kell beszervezni, akik hirszerző lehetőségnél fogva eredményes munkát képesek végezni. Kerülni kell minden fajta öncélú beszervezést. Az ügynökséget elsősorban a társadalmi tulajdon szervezett fosztogatása ellen kell felhasználni és ez irányban kell fejleszteni. Fel kell mérni, hogy a jelenleg más irányban foglalkoztatott hálózati személyek közül kik azok, akiket át lehet irányítani a társadalmi tulajdon-védelmére.
- Hálózatépítés ütemére, helyére, 1957. aug. 5-ig tervet kell készíteni. A tervek elkészítéséhez, valamint a feladat végrehajtásához az ORFK. nyújtson maximális segítséget.
- 4./ Biztosítani kell a nyomozások eredményességének emelését, elsősorban az ismeretlen tetteses bűncselekmények vonalán. Kiterjedten kell alkalmazni a helyszínről kiinduló gyors, mindenre kiterjedő nyomozást.
- a./ A szokásos üzérekről, csempészekről, a társadalmi tulajdon megkárosítóiról, korábbi eljárásoknál ismert személyekről 1957. szeptember 1-ig helyi nyilvántartást kell felfektetni. Aki nek tevékenysége kiterjed a megyei szervek hatáskörén azokról az adatokat az ORFK. Nyilvántartó Osztályhoz kell jelenteni.

b./Október és november hónapban több olyan bűncselekmény történt, amelynek kivizsgálása a mai viszonyok között már majdnem lehetetlen. Ezért ezekben a bűncselekményekben a nyomozást általában meg kell szüntetni és csak abban az esetben kell a nyomozást folytatni,

- ha konkrét bizonyítékaink vannak,
- ha a Pénzügyminisztérium a bűncselekményekre vonatkozóan adatokat szolgáltat,
- ha a gazdasági bűncselekmény politikai bűncselekménnyel párosul.

Ha a fenti előfeltételek nincsenek meg, a nyomozást meg kell tagadni.

- 5./ A társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények nyomozása során külön súlyt kell helyezni arra, hogy a társadalmi tulajdonban okozott kárt, lefoglalással, bűnügyi zárlattal biztosítsák. Ennek érdekében gyorsítani kell a rendőri eljárásokat és intézkedéseket, továbbá megfelelő kapcsolatot kell kiépíteni az ügyészség és bíróság illetékes szerveivel.
- 6./ Meg kell javítani a rendőri társ. tul. védelmi munkát az állami gazdaságok, gépállomások, tsz-ek védelme vonalán. Az állami gazdaságokat, gépállomásokat tsz-eket a rendőri szervek folyamatosan látogassák és lehetőség szerint építsenek a nagyobb gazdaságokban hálózatot.
- 7./ Mezőgazdaság vonalán fokozott figyelmet kell szentelni a lábonálló és betakarított termékek gyűjtögetésének elhárítására. Ellenőrizni kell a learatott termények betakarítását és a raktárházak, hűtőházak biztosítását. Főfeladat továbbra is a szocialista szektor politikai és anyagi biztosítása /állami gazdaságok, szövetkezetek./
- 8./ Fokozott figyelmet kell szentelni a magánkisipari és magánkereskedelmi területén, abból a szempontból, hogy igen nagy értékesítési lehetősége van a társadalmi tulajdontól fosztogatott áruk értékesítésére. A felvásárlás és a lakosság ellátása szempontjából igen nagy jelentősége van annak, hogy ezek a kategóriák csak az engedélyükhöz szabott keretek között működjenek.
- 9./ A gazdasági életet ezen belül a társadalmi tulajdont, komoly mértékben veszélyezteti a széles körben elterjedt korrupció. Ezért minden területen foglalkozni kell a jelenségek felderítésével és felszámolásával. Az operatív felderítő munkát ebben az irányban is kell folytatni.
- 10./ Felül kell vizsgálni, hogy mely üzemben, objektumban nem állították vissza a rendészeti osztályokat. Amennyiben egyes helyeken nehézségek vannak, a rendészeti osztályok visszaállítására, abban az esetben a kérdést MT. elé kell vinni.

A rendészeti osztályok felülvizsgálásáról készült jelentést tájékoztató jelentésként augusztus 15-ig a Kollégium elé kell terjeszteni.

- 11./ Az állományt, szakmai színvonalának fejlesztése érdekében megfelelő gazdasági képzettségű elvtársakkal kell megerősíteni. A meglévő állománynak szakmai továbbképzése érdekében július 15-ig Csepelen kétszer 120 fővel 1 hónapos, Budapesti Főkapitányságon kétszer 150 fővel 6-6 hetes bünyűi oktatást kell szervezni.
- 12./ A bűncselekmények megelőzése és felderítése érdekében a személyi állományt a hálózati operatív munka leglényegesebb gyakorlati tennivalóit folyamatosan oktatni kell. Ennek érdekében ismételt oktatás tárgyává kell tenni a Belügy-miniszter Helyettesének 10. sz. parancsát és ennek elsajátításáról vizsgáztatni kell a személyi állományt. A vizsgákat a Bünyűi Főosztály beosztottai ellenőrizték.

A speciális szakképzettség biztosítása érdekében az üzemi fosztogatás, kereskedelem, spekuláció-, építkezés és értékesítés vonalán a hálózati munka gyakorlatát elősegítő oktatási anyagot kell készíteni.

- 13./ A politikai nyomozó osztályok, -különösen az ipari és mezőgazdasági szabotázselhárító osztályok - és a rendőri szervek között az együttműködést meg kell javítani. A politikai nyomozó osztályok a hálózat szervezésénél nyújtsanak közvetlen segítséget. A társadalmi tulajdon védelme területén hirszerző lehetőségekkel rendelkező ügynökségük figyelmét irányítsák erre a területre is és a kapott anyagokat a konspiráció biztosításával továbbítsák a rendőri szerveknek.

Szoros együttműködést kell biztosítani a Vasuti Főosztállyal mind a nyilvános munkák, mind a hálózatépítés során. Tapasztalataikat, értékesítéseket cseréljék ki, segítsék egymás munkáját az egyes ügyek feldolgozásában. A lopott értékek szállítása, elrejtése, vasuti fosztogatások és egyéb bűncselekmények megakadályozása érdekében hajtsanak végre közös akciókat.

- 14./ Szorosabbá kell tenni a rendőrség kapcsolatát a párt, az állami, gazdasági és társadalmi szervezetekkel. Meg kell látogatni a gazdasági szervek vezetőit, a vállalatok igazgatóit és meg kell velük tárgyalni az együttműködés módját, a társadalmi tulajdon védelme érdekében. A gazdasági vezetők figyelmét fel kell hívni azokra a jelenségekre, amelyek a társadalmi tulajdon védelmét veszélyeztetik. Közös erővel ezeket a jelenségeket és azok okait meg kell szüntetni. Fel kell hívni a társadalmi szervezeteket, elsősorban a szakszervezeteket, hogy széles körben foglalkozzanak a társadalmi tulajdon védelmének kérdésével. A rendőri szervek tartsanak ezekről a kérdésekről propaganda előadásokat. Egyes esetekben, amennyiben annak növelő jellege biztosított, jól előkészített ügyek feldolgozását a rendőri tárgyalását kell kezdeményezni.

15./ Széleskörű társadalmi ellenőrzés biztosítása érdekében 1957 augusztus 1-ig előterjesztést kell készíteni a Kormányhoz, amelyben fel kell sorolni mindazokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek a társadalmi tulajdon védelmének biztosításához.

16./ A társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények megakadályozása érdekében jó kapcsolat megteremtésével biztosítani kell, hogy az igazgatók eleget tegyenek törvényes feljelentési kötelezettségüknek. Ennek elmulasztását jelenteni kell az ORFK. felé és az ORFK. felső vezetése tegye meg a megfelelő intézkedéseket. A nyomozás megkezdéséről az igazgatót - amennyiben az ügyben nem érdekelt - tájékoztatni kell.

17./ A társadalmi tulajdon fokozott védelme érdekében szükségesé váltak az alábbi szervezeti módosítások. Fel kell állítani:

az ORFK. Társ. Tul. védelmi osztályon 3 alosztályt /felső gazdasági szerveket biztosító objektumi alosztály, területi alosztály és üzérkedési alosztály./

A megyei főkapitányságokon : társadalmi tulajdonvédelmi osztályokat.

A Budapesti Főkapitányság Társadalmi Tulajdonvédelmi osztályán 4 alosztály /termelési, üzérkedési, közellátási, élelmiszeripari, arany- valuta csempészségi alosztályt.

Városi, kerületi kapitányságokon társadalmi tulajdonvédelmi alosztályt.

Minden egyes szervnél meg kell állapítani az operatív és vizsgálati munkát végző beosztottak arányát.

A Budapesti Rendőrfőkapitányság Társ. Tul. Védelmi osztályon vizsgálati szervre a BM. Szervezési Osztály és a Budapesti Rendőrfőkapitányság közösen tegyen javaslatot.

Jelen parancsom végrehajtásáról az ORFK. vezetője gondoskodjon. A meghatározott feladatok végrehajtását a BM. Titkárság Ellenőrzési Osztálya folyamatosan ellenőrizze.

A parancs végrehajtásáról és az ellenőrzés eredményéről 1957 december 1-ig jelentést kell készíteni a BM. vezetői értekezletre elé.

Biszkú Béla sk.
belügyminiszter

Kapják: Miniszterhelyettes elvtársak,
ORFK. Főosztály és osztályvezetői,
Politikai Nyomozó Főosztály vezetője és helyettesei, osztályvezetői., BM. Titkárság Vezetője, Ellenőrzési Osztály vezetője, Tájékoztatási osztályvezetője, Tanulmányi, Fegyelmi, Szervezési osztály, Hírosztály vezetője.
Megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányságok,
Megyei /budapesti/ politikai osztályok vezetői, valamint a járási /kerületi/ osztályok vezetői.